

Erken Çocukluğa İlişkin Mitler Ölçeği'nin Geliştirilmesi

Emine Feyza AKTAŞ¹, Sinem GÜÇHAN-ÖZGÜL²

Öz: Bu çalışmada erken çocukluk dönemindeki çocuklarla etkileşim halindeki paydaşların bu döneme ilişkin yaygın inanışlarını ortaya koyan "Erken Çocukluğa İlişkin Mitler Ölçeği'nin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında ebeveynlerden, okul öncesi öğretmenlerinden, sınıf öğretmenlerinden ve okul psikolojik danışmanlarından ve ilgili alanlarda öğrenim gören üniversite öğrencilerinden veri toplanmıştır. Bu kapsamda madde havuzunun oluşturulması sürecinde 29 katılımcı ile odak grup görüşmesi, ikinci çalışma grubunda yer alan 297 katılımcıdan elde edilen verilerle açımlayıcı faktör analizi ve üçüncü çalışma grubunda yer alan 198 katılımcıdan elde edilen verilerle doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapı geçerliği kapsamında açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin dört faktörlü bir yapı sergilediği belirlenmiş ve doğrulayıcı faktör analizi ile bu yapı doğrulanmıştır. Güvenirlilik hesaplamaları kapsamında Cronbach Alpha ve Omega katsayıları ve test tekrar test yöntemi kullanılmıştır. Ölçeğin psikometrik analizleri erken çocukluk dönemine ilişkin mitlerin değerlendirilebilmesi güvenle kullanılabileceğini göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Erken Çocukluk Dönemi, Mitler, Yaygın İnanışlar, Ölçek Geliştirme

The Scale of Myths About Early Childhood

Abstract: The aim of this study is to develop the Scale of Myths About Early Childhood to reveal the common beliefs about this period among stakeholders who interact with children in early childhood. Data were collected from parents, preschool teachers, class teachers, school counselors, and university students studying in these fields. Focus group discussions were held with 29 participants during the item creation phase. Exploratory factor analysis was then conducted with data obtained from 297 participants in the second study group, followed by confirmatory factor analysis being conducted with data obtained from 198 participants in the third study group. The results from the exploratory factor analysis show the scale to exhibit a four-factor structure, and this structure was confirmed by the confirmatory factor analysis. Cronbach's alpha of reliability and the omega of reliability, as well as the test-retest method, were used for the reliability calculations. The psychometric analyses of the scale show it to be able to be safely used to evaluate myths about early childhood.

Keywords: Early Childhood Period, Myths, Common Beliefs, Scale Development

Geliş Tarihi: 18.04.2023

Kabul Tarihi: 30.06.2023

Makale Türü: Araştırma Makalesi

¹ Balıkesir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Balıkesir, Türkiye, e-posta: feyza.aktas@balikesir.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8615-5510>

² Balıkesir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Balıkesir, Türkiye, e-posta: sinem@balikesir.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5702-2150>

Atıf için/ To cite:

Aktaş, E., & Güçhan-Özgül, S. (2023). Erken çocukluğa ilişkin Mitler Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 37(3), 750-763. <https://doi.org/10.33308/26674874.2023373621>

Toplumlar bilgi çağına ulaşma sürecinde hayata dair olguları ve kavramları anlamlandırmak için çok çeşitli kaynaklara ve yöntemlere başvurmuştur. Bu yollardan biri olarak mitler, bilimsel bilgilerle çoğu zaman gelişiyor olsalar da açıklanmayı bekleyen potansiyel bir bilimsel veri kaynağı olarak da nitelendirilebilmektedir (Sevinç & Karlı, 2019). Cassirer'in (1946) mitleri "dünyayı bilim öncesi bir zihniyetle algılama ve onun hakkında belli bir tarzda konuşma" şeklinde tanımlaması da mitler ve bilim ilişkisine işaret etmektedir. Mitlerin toplumsal yaşam içerisinde yaygın şekilde yer bulması durumu, toplumların gündelik yaşam ve uygulamalarını nesilden nesile aktarılan bu inanışlar çevresinde sürdürüyor olması ile açıklanabilmektedir. Williams'a (2007) göre mitler ve toplumların gündelik uygulamaları arasında farklı derecelerde etki ve bağlantı düzeyleri olsa da bazı mitler çok açık ve güçlü bir etki sağlamaktadır. Eliade'ye (2003) göre mitler, düşünce ve eylemler için bir 'sağduyu' temeli sağlayarak, insanlara günlük yaşamlarını sürdürürken güvenlik duygusu sağlamakta ve bilinçsizce günlük yaşama asimile olmaktadır. Örneğin, Williams (2007) tarafından ortaya konan ideal anne miti, şefkatli, sevgi dolu, sabırlı, ev eksenli, özverili ve başkaları, özellikle de çocuklarının iyi oluşlarını merkeze almış biri olarak görülmekteyken çocuk miti masumiyet ve savunmasızlık ile ilişkilendirilmekte ve tıp miti, doktorları tedavi eden kahramanlar olarak tasvir etmektedir.

Çocuğun anne rahmine düşmesi ile başlayıp sekiz yaşın sonuna kadar devam eden erken çocukluk dönemi içerisinde gebelik, bebek ve çocuk bakımı, çocuk gelişimi ve eğitimi konuları; ebeveynler, bakım görevi üstlenenler ve bu dönemde sağlık ve eğitim hizmetleri verenler tarafından farklı açılardan ele alınmaktadır. Bu dönem içerisinde erken çocukluk dönemi çocuklarıyla ilgilenen tüm paydaşların, toplumsal yaşamda ve gündelik hayatlarında belirtilen konular ile ilgili kararlar alması ve eylemlerde bulunması gerekmektedir. Erken çocukluk dönemine ilişkin paydaşların karar alma ve eylemlerde bulunma süreçlerini yönlendirebilme yetisine sahip olduğu düşünülen mitlerin kültürel izlerinin sürülmesi ve bilimsel bir bakış açısıyla incelenerek bilimsel doğruluğu olan bilgi ve uygulamaların geliştirilmesi son derece önem taşımaktadır. Hupp ve Jewell (2015)'in çocuklukla ilgili 50 önemli miti inceledikleri çalışmalarında bazı mitlerin bireylerin yaşamlarını hem fiziksel hem de psikolojik sağlık açısından derinden etkilediği ve kritik derecede önemli olduğu vurgulanmaktadır. Bununla birlikte, araştırmacılar çocuk gelişimiyle ilgili önemli konular hakkında araştırmaların neler söylediğinin daha fazla farkına vardığımızda, çocuklarda ve yetişkinlerde daha sağlıklı bir yaşam tarzını teşvik eden kararlar verme olasılığımızın artacağını belirtmektedirler. Benzer şekilde Başal (2006) bilimdeki gelişmelerin, geleneksel çocuk yetiştirme yöntemlerinin yanlış, doğru ve yararlı yönlerini anlamamıza yardımcı olduğunu vurgulamaktadır. Bu nedenle özellikle çocukların yetiştirilmesi sürecinde etkili olan paydaşların bu süreçte bilimsel bilgiler yerine kaynak olarak seçtikleri geleneksel inanışların incelenmesi önem taşımaktadır.

Geleneksel kültürlerde, çocuk bakımı, gelişimi ve eğitimiyle ilgili birçok uygulama ve inanç bulunmaktadır. Bu uygulamalar bazen bilimsel bulgularla desteklenirken, bazen de bilimsel bulgulara ters düşebilir. Ancak, geleneksel kültürlerdeki ilgili uygulamaların çocukların sağlığına zarar verebileceği gerçeği göz ardı edilmemelidir. Bilim ve teknolojiye ilerlemelerle birlikte, çocuk bakımı, gelişimi ve eğitime yönelik daha etkili ve güvenli uygulamaların geliştirilmesi mümkün hale gelmiştir. Ancak, bu uygulamaların bazı toplumlara henüz ulaşmamış olması ya da geleneksel kültürlerin yerine geçecek uygun seçeneklerin bulunmamış olması, bazı toplumlarda hala geleneksel uygulamaların sürdürülmesine neden olabilir (Beyazova, 1997). Geleneksel kültürlerdeki çocuk bakımı, gelişimi ve eğitime yönelik uygulamaların, o toplumun kimliğini ve kültürünü yansıttığı doğrudur. Öte yandan, sözü edilen uygulamaların çocukların sağlığına zarar verebileceği durumlarda, bu gelenek ve inançların sürdürülmesi sakıncalı olabilir. Bu nedenle, geleneksel kültürlerdeki uygulamaların bilimsel verilerle de desteklenmesi gerektiği unutulmamalıdır. Geleneksel kültürlerdeki çocuk bakımı, gelişimi ve eğitimiyle ilgili uygulamaları anlamak, onların olumlu katkılarından yararlanmak ve olumsuz katkıları olan uygulamaların yerine doğru ve yeni seçenekler oluşturmak çok önemlidir (Başal, 2006). Bu yeniden gözden geçirme sürecinin çocukların sağlıklı bir şekilde büyümelerine ve gelişmelerine yardımcı olmak için gerekli olduğu düşünülmektedir.

Alan yazın incelendiğinde farklı araştırma disiplinlerinin kendi çalışma alanları çerçevesinde erken çocukluk dönemine ilişkin mitleri incelediği görülmektedir. Cleveland ve Krashinsky (2003) Avustralya'daki,

Hamm ve Herman (2013) ise Amerika Birleşik Devletleri'ndeki erken çocukluk eğitimi programlarına ilişkin mitleri inceledikleri çalışmalarında, toplumda var olan mitleri ortaya koyarak, bunları birer argüman kabul edip bilimsel dayanaklar çerçevesinde tartışmışlardır. Benzer şekilde Kanada hükümetince desteklenen başka bir çalışmada erken çocukluk dönemi bakım ve eğitim hizmetlerinin çocukların bütüncül gelişimini desteklemedeki rolüne ilişkin mitler ve gerçekler incelenmiştir (Doherty, 2001). Hupp ve Jewell (2015) çocukluk gelişimi ile ilgili yaygın olarak kabul gören 50 miti ortaya koyarak bilimsel bir bakış açısıyla bu mitlerin doğruluğunu ve/ya yanlışlığını araştırmışlardır. Williams'ın (2007) çalışmasında oluşturulmuş annelik mitinin, çocukluğu çevreleyen mitlerin ve tıp mitinin, toplumun anneler, çocuklar ve doktorlar hakkında nasıl belirli görüş, uygulama ve kurallar oluşturduğunu bütünlük bir şekilde bağlantılı olduğu gösterilmektedir. Kim ve diğerleri (2015) tarafından yürütülen bir çalışmada Kore mitlerindeki çocuk yetiştirmeye ilişkin görüşler incelenmiştir. Bu çalışmaların yanında erken çocuklukta teknoloji (Blake ve diğerleri, 2011; Plowman & McPake, 2013; Tsantis ve diğerleri, 2003) ve çift dillilik (Genesee, 2015) ile ilgili mitleri inceleyen çalışmaların bulguları da ilgili oldukları alanlara ilişkin önemli katkılar sunmaktadır. Türkiye'de yürütülen çalışmalar arasında en fazla sağlık alanında gebelik, doğum ve bebek bakımıyla ilgili mitleri inceleyen çalışmalar göze çarpmaktadır. Gebelik, lohusalık, yenidoğan bakımı ve beslenmesi gibi süreç ve durumlara ilişkin geleneksel uygulamaları ve mitleri inceleyen çok sayıda çalışma bulunmaktadır (Başal, 2006; Koyun ve diğerleri, 2010; Samlı ve diğerleri, 2006; Şahin ve diğerleri, 2009; Tokur Kesgin & Özcebe, 2004; Yalçın, 2012). Son yıllarda, çocuk ihmal ve istismarı üzerine olan çalışmalarda artış görülmekle birlikte Kızıldağ Şahin ve Koçtürk (2021) tarafından erken çocukluk dönemi cinsel istismarına ilişkin ebeveynlerin sahip olduğu mitleri ele alan bir çalışma bulunmaktadır. Dereli ve Yılmaz (2022) erken çocukluk dönemindeki üstün yetenekli çocuklar hakkında algıları ölçen bir araç geliştirme çalışmalarında öğretmenlerin bu alanla ilgili yaygın inanışları ve algıları ortaya konulmuştur.

Bu çalışmanın kapsamı erken çocukluk dönemi süreçleri olarak bilinen gebelik, doğum, bebeklik ve okul öncesi süreçlere ilişkin çalışmalardan hareketle belirlenmiştir. Türkiye'ye ilişkin yaygın inanışlar ile uygulamaları ortaya koymanın ilgili alan yazında sunulan şekilde sağlıklı ve etkili bakım, eğitim ve destek hizmetleri oluşturmadaki önemi büyüktür. Koyun ve diğerleri (2010) sağlık (ve eğitim) hizmetlerinin topluma sunulmasında, önce hizmetin sunulması planlanan toplumun iyi tanınması, ihtiyaç, beklenti ve tepki davranışlarının olası nedenlerinin ortaya çıkarılmasının vurgulamaktadırlar. Geleneksel kültürlerdeki uygulamaların doğru bir şekilde anlaşılması ve değerlendirilmesi, çocukların bakımı, gelişimi ve eğitimine yönelik doğru stratejilerin belirlenmesine yardımcı olabilir. Bu nedenle, geleneksel kültürlerdeki çocuk bakımı, gelişimi ve eğitimiyle ilgili uygulamaları anlamak, araştırmak, bilimsel verilerle desteklemek; çocukların sağlıklı bir şekilde büyümelerine ve gelişmelerine yardımcı olacaktır. Erken çocukluk döneminin bireylerin tüm yaşamına ve topluma etkisi düşünüldüğünde kültürel olarak aktarılan ve kabul gören mitleri tanımlamak ve bilimsel olarak uygunluğunun araştırılması için bilim topluluklarına sunmak akademik, toplumsal ve eğitsel amaçlara hizmet etmektedir. Türkiye'de yürütülen çalışmaların kapsamı incelendiğinde erken çocukluk dönemi süreçlerine ilişkin mitleri sağlık, bakım, eğitim boyutlarıyla veya gebelik, doğum sonrası, bebeklik ve çocukluk süreçlerinin bütünüyle inceleyen bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmanın amacı, erken çocukluk dönemi çocukları ile etkileşim halinde olan paydaşların bu döneme ilişkin yaygın inanışlarını ortaya koyan "Erken Çocukluğa İlişkin Mitler Ölçeği"nin geliştirilmesidir. Bu kapsamda araştırma sorusu; "Erken Çocukluğa İlişkin Mitler Ölçeği" geçerli ve güvenilir bir ölçek midir? olarak belirlenmiştir.

Yöntem

Erken Çocukluğa İlişkin Mitler Ölçeği'nin geliştirilmesi amacıyla yürütülen bu çalışma nicel yöntemlerden kesitsel tarama deseninde tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme sürecinde madde havuzunun oluşturulması ve ölçeğin psikometrik niteliklerinin belirlenmesine ilişkin adımlar bu bölümde yer almaktadır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmada ölçek geliştirilmesi çalışması kapsamında madde havuzunun oluşturulması ve ölçeğin psikometrik niteliklerinin belirlenmesi için farklı çalışma gruplarından veri toplanmıştır. Araştırmada amaçsal örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Patton, 2002). Çalışma grupları

oluşturulurken ölçütler katılımcıların erken çocukluk dönemiyle ilişkili paydaşlar olması ve araştırma duyurusuna olumlu cevap verip araştırmaya katılmaya gönüllü olması olarak belirlenmiştir.

Birinci Çalışma Grubu

Madde havuzunun oluşturulması aşamasında birinci çalışma grubunda yer alan katılımcılarla odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. İlk odak grup görüşmesi okul öncesi eğitimi, sınıf eğitimi ve rehberlik ve psikolojik danışmanlık lisans programlarında öğrenim gören 15 öğrenci ile yapılmıştır. İkinci odak grup görüşmesi okul öncesi öğretmenleri, sınıf öğretmenleri ve okul psikolojik danışmanlarından oluşan 7 katılımcı ile yapılmıştır. Üçüncü odak grup görüşmesi ise 7 ebeveyn ile yapılmıştır. Bu kapsamda odak grup görüşmeleri yapılarak nitel verilerin toplandığı birinci çalışma grubu toplam 29 katılımcıdan oluşmaktadır.

İkinci Çalışma Grubu

Bu çalışma grubunda yer alan katılımcılardan elde edilen verilerle açıklayıcı faktör analizi ve güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. İkinci çalışma grubunda 148 (%49,8) ebeveyn, 79 (%26,6) öğretmen/okul psikolojik danışmanı ve 70 (%23,6) üniversite öğrencisi olmak üzere toplam 297 katılımcı yer almaktadır. İkinci çalışma grubunda yer alan 297 katılımcının demografik özellikleri Tablo 1’de sunulmuştur. Katılımcıların çocuk sayısı dağılımı incelendiğinde sırasıyla, 63 ebeveynin tek çocuğu (%42,6), 61 ebeveynin iki çocuğu (%41,2), 20 ebeveynin üç çocuğu (%13,5) ve dört ebeveynin dört çocuğu (%2,) olduğu belirtilmiştir. Öğretmenlerin ise 16’sının (%20,3) hiç çocuğu yoktur. 31 öğretmenin (%39,2) bir çocuğu, 21 tanesinin (%26,6) 2 çocuğu, 8’inin (%10,1) üç çocuğu vardır. Dört, beş ve altı çocuğu olan birer (%1,3) öğretmen bulunmaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerden bir tanesi ebeveynidir ve bir çocuğu vardır.

Tablo 1. İkinci Çalışma Grubunda Yer Alan Katılımcıların Özellikleri

	İkinci Çalışma Grubunun Özellikleri													
	Cinsiyet		Yaş Ort.	Eğitim Düzeyi					Uzmanlık Alanı/Öğrenim Görülen Alan			Sınıf Düzeyi		
	K	E		İlkokul	Ortaokul	Lise	Lisans	Lisansüstü	Okul Öncesi	PDR	Sınıf Eğitimi	2.	3.	4.
Ebeveyn	105	43	39,3	8	8	20	81	31	-	-	-	-	-	-
Öğretmen/Okul Psikolojik Danışmanı	62	17	37,8	-	-	-	73	6	30	13	36	-	-	-
Üniversite öğrencisi	57	13	21,5	-	-	-	-	-	25	37	8	36	16	18

Üçüncü Çalışma Grubu

Üçüncü çalışma grubunda 84 (%42,4) ebeveyn, 50 (%25,3) öğretmen ve psikolojik danışman ve 64 (%32,3) üniversite öğrencisi olmak üzere toplam 198 katılımcı yer almaktadır. Bu çalışma grubundan elde edilen verilerle doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve katılımcıların demografik özellikleri Tablo 2’de sunulmuştur. Çocuk sayısı dağılımları incelendiğinde ebeveynlerin 27’sinin (%32,1) tek çocuğu, 38’inin (%45,2) iki çocuğu, 19’unun (%22,6) üç çocuğu olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin ise 13’ünün (%26) hiç çocuğu yoktur. 13 öğretmenin (%26) bir çocuğu, 14’ünün (%28) 2 çocuğu, 8’inin (%16) üç çocuğu ve 2’sinin (%4) dört çocuğu vardır.

Tablo 2. Üçüncü Çalışma Grubunda Yer Alan Katılımcıların Özellikleri

	Üçüncü Çalışma Grubunun Özellikleri													
	Cinsiyet		Yaş Ort.	Eğitim Düzeyi					Uzmanlık Alanı/Öğrenim Görülen Alan			Sınıf Düzeyi		
	K	E		İlkokul	Ortaokul	Lise	Lisans	Lisansüstü	Okul Öncesi	PDR	Sınıf Eğitimi	2.	3.	4.
Ebeveyn	55	29	39,4	8	3	14	42	17	-	-	-	-	-	-
Öğretmen/Okul Psikolojik Danışmanı	33	17	39,4	-	-	-	49	1	13	13	24	-	-	-
Üniversite öğrencisi	49	15	21,4	-	-	-	-	-	25	29	10	29	20	15

Veri Toplama Araçları

Veri toplama süreci çevrimiçi yollarla tamamlanmıştır. Veri toplama araçlarının elektronik ortama aktarılmasından sonra, erişim bağlantısı lisans öğrencilerine, öğretmenlere ve ebeveynlere e-posta ve çevrimiçi mesajlaşma uygulamaları yoluyla iletilmiştir. Birinci çalışma grubuna 2019-2020 eğitim-öğretim yılında ve ikinci ve üçüncü çalışma grubuna 2021-2022 eğitim-öğretim yılında ulaşılmıştır. Özellikle üniversitemiz bünyesindeki öğrencilerimizin ikinci kez cevaplamasını engellemek için ikinci uygulama sırasında bir uyarı açıklaması yapılmıştır.

Demografik Bilgi Formu

Bu form araştırmacılar tarafından katılımcıların cinsiyeti, yaşı, eğitim/sınıf düzeyi ve çocuk sayısı gibi demografik nitelikleri konusunda bilgi alabilmek amacıyla geliştirilmiştir.

Erken Çocukluğa İlişkin Mitler Ölçeği

Ölçek çalışma kapsamında yetişkinlerin erken çocukluk dönemine ilişkin sahip oldukları mitleri/yanlış inanışları ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Bu ölçek ilgili alan yazın incelemesi ve odak grup görüşmesinden elde edilen veriler doğrultusunda maddelerin yazılması; sonrasında ölçeğin psikometrik niteliklerinin belirlenmesi olmak üzere iki aşamada geliştirilmiştir. Madde yazım sürecinde ilk olarak ebeveynler, öğretmenler ve öğrencilerle odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sonrası nitel veri analizinden elde edilen temalar doğrultusunda madde yazım sürecinde çıkış noktası olacak boyutlar belirlenmiştir. Hamilelik süreci, yeni doğan gelişimi ve bakımı, yürüme çağı çocuklarının gelişimi ve bakımı, erken çocukluk döneminde aile ilişkileri, erken çocukluk döneminde akran ilişkileri, erken çocukluk dönemi eğitimi ve erken çocukluk dönemi davranış problemleri olmak üzere sekiz tema belirlenmiştir. Bu sekiz tema ile ilişkili maddelere ek olarak alanyazın temel alınarak eklenen maddeler ile oluşturulan madde havuzunda 82 ifade yer almıştır. Ardından çocuk gelişimi, okul öncesi eğitimi ve psikolojik danışma ve rehberlik alanlarından birer kişi olmak üzere üç uzmanın görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlardan ilk olarak bilimsel dayanakları ile birlikte maddelerin "mit" olup olmadığına ilişkin görüşleri alınmıştır. Ardından maddeleri dil ve anlaşılabilirlik açısından değerlendirmeleri istenmiştir. Uzman görüşünün ardından araştırmacılar çıkarılması önerilen maddeler ve değişiklik önerilen maddelerle ilgili gerekli düzenlemeleri yapmıştır. Ardından tekrar alan yazın incelenmiştir ve doğruluğu/yanlışlığı konusunda alan yazında farklı bilimsel görüşlerin yer aldığı maddeler elenmiş ve 36 maddelik deneme formu oluşturulmuştur. Ölçekten alınan yüksek puan katılımcıların erken çocukluk dönemine ilişkin yanlış inanışlara sahip olduğunu göstermektedir. Deneme formu 15 üniversite öğrencisine uygulanmış ve öğrencilerin anlamakta güçlük yaşadıkları iki madde çıkarılmış ve asıl uygulamada kullanılacak 34 maddelik nihai form oluşturulmuştur. Ölçeğin 4'lü derecelendirme üzerinden (1=Katılmıyorum; 2=Kısmen katılmıyorum; 3=Kısmen katılıyorum; 4=Katılıyorum) puanlanmasına karar verilmiştir.

Veri Analizi

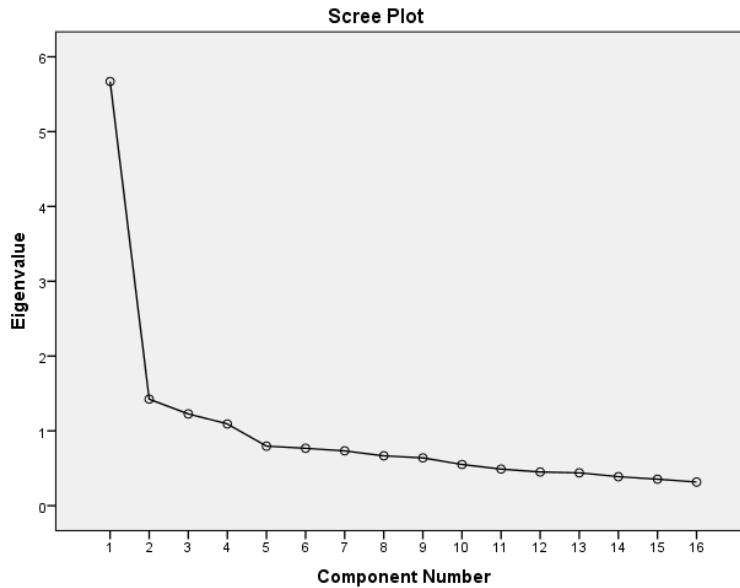
Araştırmanın yürütülmesine ilişkin etik kurul izni Balıkesir Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 18.01.2022 tarihli ve 2022/01 sayılı toplantıda alınan karar ile onaylanmıştır. Uygulama kişisel bilgi formu ve uygulama formunu içeren bir çevrimiçi anket haline dönüştürülmüştür. Öğrencilere danışmanları tarafından e-posta gruplarına gönderilen bağlantılar aracılığıyla ulaşılmıştır. Öğretmen ve velilere ise sosyal medyada paylaşılan duyurular ve elektronik yazışma uygulamaları aracılığıyla ulaşılmıştır. Gönüllülük ilkesinin yerine getirilmesi için bağlantının ilk sayfasında gönüllü katılım formunu doldurmaları istenmiş ve duyurular yoluyla istekli katılımcıların yanıtlanmasına imkân verilmiştir. Uygulamaların deneme uygulamasına ve katılımcıların bazılarının geribildirimlerine dayanarak 15-20 dakika sürdüğü söylenebilir. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 20, AMOS.21 paket programları kullanılmıştır. Araştırmada hata payı .05 olarak alınmıştır.

Bulgular

Açımlayıcı Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini test edebilmek için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. İkinci çalışma grubundan elde edilen verilerle ilk olarak ölçeğin açımlayıcı faktör analizi için uygun olup olmadığı test edilmiştir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı .89 olarak belirlenmiş ve kesme değeri olan .60'dan (Tabachnick & Fidell, 2007) büyük olması ve Barlett küresellik testinin ($\chi^2=3132.761$, $p=.000$) anlamlı olması nedeniyle açımlayıcı faktör analizine devam edilmiştir. Açımlayıcı faktör analizinde faktörleştirme tekniği olarak promax (Kappa=4) kullanılmıştır. Düzeltilmiş madde korelasyon değeri .40'ın altında olan ve birden fazla faktöre çarpaz yüklenen maddeler elenmiştir (Howard, 2015). Bunlara ek olarak, toplam varyansa katkısı %5'ten az olduğu ve üçten az madde içerdiği için bir bileşen çıkarılmıştır (Costello & Osborne, 2005).

Çıkarılan maddeler sonrasında kalan 16 madde ile açımlayıcı faktör analizi tekrarlanmıştır. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı .89 ve Barlett küresellik testi anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=1593.291$, $p=.000$). Şekil 1.'de görülen yamaç-birikinti grafiğine göre özdeğeri 1.00'den yüksek olan 4 faktör olduğu saptanmıştır. Bu dört faktörün varyansın %58,83'ünü açıkladığı belirlenmiştir. Birinci faktör altı maddeden oluşmakta ve faktör yükleri .48 ile .84 arasında değişmektedir. Bu faktörün açıkladığı varyansın %35,44 ve öz-değerinin 5.67 olduğu saptanmıştır. Dört maddeden oluşan ikinci faktörün maddelerinin faktör yükleri .54 ile .90 arasında değişmektedir. Bu faktörün açıkladığı varyansın %8,90 ve öz-değerinin 1.42 olduğu belirlenmiştir. Üçüncü faktörde yer alan üç maddenin faktör yükleri .59 ile .82 arasında değişmektedir. Bu faktörün toplam varyansın %7,66'sını açıkladığı ve öz-değerinin 1.23 olduğu saptanmıştır. Üç maddeden oluşan dördüncü faktörde yer alan maddelerin faktör yükleri .43 ile .92 arasında değişmektedir. Bu faktörün toplam varyansın %6,83'ünü açıkladığı ve öz-değerinin 1.09 olduğu görülmektedir.

Şekil 1. Yamaç birikinti grafiği

Maddelerin içerikleri incelenerek alan yazın doğrultusunda, faktörler öngörüye dayalı mitler, psiko-sosyal gelişime ilişkin mitler, beslenmeye ilişkin mitler ve yenidoğan dönemine ilişkin mitler olarak isimlendirilmiştir. Öngörüye Dayalı Mitler faktöründe yer alan maddelere "Annenin karnının şekline bakarak çocuğun cinsiyeti doğru tahmin edilir" ve "Ayva yiyen anne adaylarının kızı olursa güzel olur" ifadeleri; Psiko-sosyal Gelişime İlişkin Mitler faktörüne "Çocukların cinsiyetlerine uygun oyuncakları tercih etmesi sağlıklı gelişimlerinin göstergesidir ve Yaşı yakın kardeşler birbirlerine iyi arkadaş olurlar" ifadeleri; Beslenmeye İlişkin Mitler faktörüne "Bebeklere yemekleri ek gıdaya geçmeden erken tattırmak bebeğin ileride yemek seçmesini engeller" ve "Annenin memesinin boyutu ile üretilen süt miktarı arasında ilişki vardır." ifadeleri ve son olarak Yenidoğan Dönemine ilişkin Mitler faktörüne "Doğumdan sonra kırk/yirmi gün boyunca anne ve bebek yalnız bırakılmaz" ve "Bebek vücudu düzgün olsun diye kundaklanır." ifadeleri örnek

verilebilir.

Güvenirlilik Analizleri

Güvenirlilik analizleri kapsamında Cronbach Alpha (α) ve McDonalds Omega (ω) katsayıları hesaplanmıştır. Çok boyutlu değişkenlerle çalışırken Chen ve diğerleri (2012) ve Brunner ve diğerleri (2012) yalnızca Cronbach Alpha (α) katsayısı kullanmanın sınırlamalarına dikkat çekmiş ve omega katsayısının kullanılmasını önermiştir. Cronbach Alpha katsayısına ek olarak SPSS yazılımı içindeki OMEGA makrosu (Hayes & Coutts, 2020) kullanılarak hem ölçeğin tümü hem de faktörler için omega katsayısı hesaplanmıştır.

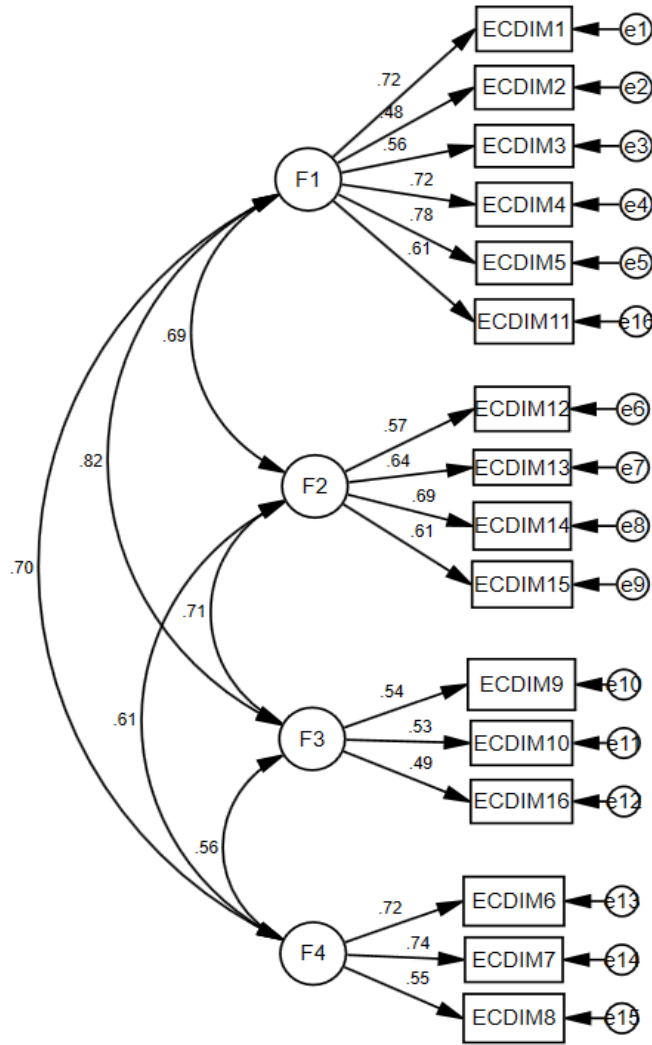
Ölçeğin tamamı için Cronbach α katsayısı .874'tür. Faktörler bazında incelendiğinde ise Cronbach Alpha katsayısı; öngörüye dayalı mitler için .795 (1,2,4,5,8,18); psiko-sosyal gelişime ilişkin mitler için .766 (22,23,24,25); beslenmeye ilişkin mitler için .620 (15,16,30) ve yenidoğan dönemine ilişkin mitler için .733 (9,10,12) olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tamamı için Omega (ω) katsayısının .876 olduğu belirlenmiştir. Faktörler bazında incelendiğinde ise Omega katsayısı; öngörüye dayalı mitler için .798; psiko-sosyal gelişime ilişkin mitler için .780; beslenmeye ilişkin mitler için .626 ve yenidoğan dönemine ilişkin mitler için .745 olarak hesaplanmıştır. Bunlara ek olarak test-tekrar test yöntemi kullanılmış ve doğrulayıcı faktör analizinin yapıldığı ikinci çalışma grubunda yer alan 41 öğrenciye ölçek 4 hafta ara ile uygulanmıştır. Test-tekrar test güvenirlilik katsayısı ölçeğin tümü için .758 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlilik analizlerinde, katsayıların .70'in altında olması orta, .70-.80 arasında olması yeterli, .80'nin olması iyi sayılmaktadır (Evers ve diğerleri, 2010). Bu nedenle ölçeğin tümü ve faktörlerinin güvenirlilik değerleri kabul edilebilir sınırlar içindedir. Yapı geçerliliği kapsamında başvuru açılımlayıcı faktör analizi ve güvenirlilik sonuçları Tablo 3'te özetlenmiştir.

Tablo 3. Açılımlayıcı Faktör Analizi ve Güvenirlilik Analizi Sonuçları

	Ortak Faktör Varyansı, Faktör Yüğü Değerleri ve Güvenirlilik Katsayıları						
	Toplam	Toplam	F1	F2	F3	F4	
Maddeler	Ortak Faktör Varyansı	Maddeler	Faktör Yüğü	Faktör Yüğü	Faktör Yüğü	Faktör Yüğü	
1	.683	1	.646	.842			
2	.489	2	.561	.735			
4	.487	4	.635	.556			
5	.502	5	.541	.772			
8	.571	8	.673	.478			
9	.752	18	.611	.622			
10	.774	22	.508		.599		
12	.488	23	.672		.537		
15	.635	24	.666		.822		
16	.545	25	.536		.899		
18	.598	15	.554			.824	
22	.423	16	.498			.782	
23	.539	30	.536			.592	
24	.734	9	.632				.840
25	.706	10	.547				.916
30	.488	12	.661				.428
Özdeğer				5.670	1.424	1.226	1.093
Açıklanan Varyans			58.831	35.440	8.898	7.664	6.828
Cronbach Alpha Katsayısı			.874	.795	.766	.620	.733
Omega Katsayısı			.876	.798	.780	.626	.745

Doğrulayıcı Faktör Analizi

Yapı geçerliliği kapsamında, benzer özellikler gösteren başka bir çalışma grubundan elde edilen veriler ile açılımlayıcı faktör analizi sonunda elde edilen yapının geçerli olup olmadığı test edebilmek için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Ölçeğin dört faktörlü yapısının test edilmesi için AMOS 23. Programı kullanılmıştır. Veriler normal dağılım göstermediği için, Byrne (2010) tarafından önerilen yollardan biri olan bootstrapping prosedürü kullanılmıştır.

Şekil 2. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları

Şekil 2’de yer aldığı gibi, standartlaştırılmış regresyon katsayıları birinci faktör için .48-.78 arasında; ikinci faktör için .57-.69 arasında; üçüncü faktör için .49-.54 arasında ve dördüncü faktör için .55-.74 arasında yer almaktadır. Dört faktörlü yapının doğrulanıp doğrulanmadığını belirlemek için yaygın olarak kullanılan model uyum indeksleri kullanılmıştır. Schermelleh-Engel ve diğerlerine (2003) göre χ^2 testi örneklem büyüklüğü ve çok değişkenli normallik varsayımıyla ilişkilidir. Bu nedenle Normed χ^2 , RMSA, SRMR, NFI ve CFI değerlerinin birlikte kullanılması önerilmektedir. Ayrıca Smith ve McMillan (2001) tarafından daha karmaşık hesaplama matrisleri kullandıkları ve araştırmacılara daha kesin tahminler sundukları için Artan Uyum İndekslerinin kullanılması önerilmiştir. Model uyumuna ilişkin katsayılar; $\chi^2/df=1,563$; $p=.00$, CFI=.94; NFI=.85, IFI=.94; SRMR=.060, RMSEA=.053 olarak hesaplanmıştır. Byrne (2010) $\chi^2/df<2.5$ olmasının; Hair ve diğerleri (2019) ise RMSEA değerinin .05-.08 aralığında olmasının kabul edilebilir olduğunu vurgulamaktadırlar. CFI, IFI ve NFI değerlerinin 1’e yakın olması da iyi uyuma işaret etmektedir (Bentler & Bonett, 1980). Bu kapsamda dört faktörlü yapının geçerliğinin test etmek için sınanan modelin kabul edilebilir bir uyuma sahip olduğu söylenebilir.

Ortalama Öz Değişkenlik (Average Variance Extracted, AVE) ve Bileşik Güvenirlik

Doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına dayalı olarak elde edilen ortalama öz değişkenlik (Average Variance Extracted, AVE) ve bileşik güvenirlik (Composite Reliability, CR) değerleri her bir faktör için Tablo 4’te gösterilmiştir. Bir yapının maddelerinin, güvenirliliği yansıtan ortak varyansı ne ölçüde paylaştığını değerlendiren ortalama öz değişkenlik değeri ve bir yapının iç tutarlılığı ve güvenirliliğini değerlendirmek için

kullanılan bileşik güvenilirlik değeri sıfır (0) ile bir (1) arasında değişmektedir (Sürücü & Maslakçı, 2020). Araştırmalarda bileşik güvenilirliğin .60'ın üzerinde olması ve AVE değerini .50 veya daha büyük ve CR > AVE olması önerilmektedir (Hair ve diğerleri, 2019). AVE değerlerinin .50'den düşük olduğu ancak CR değerlerinin .60'ın üzerinde olduğu görülmektedir. Fornell ve Larcker (1981), AVE puanları .50'den düşük olsa bile CR değeri .60'tan yüksekse, ölçeğin benzeşim geçerliliğinin kabul edilebilir olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4. AVE ve CR Sonuçları

	F1	F2	F3	F4
AVE	0.43	0.39	0.27	0.46
CR	0.88	0.81	0.63	0.80

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada Erken Çocukluğa İlişkin Mitler Ölçeği'nin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla ölçeğin madde havuzunun hazırlanması sürecinde birinci çalışma grubunda yer alan katılımcılarla odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Ardından uzman görüşüne başvurulmuş ve deneme uygulaması sonrasında ölçeğin nihai hali ile asıl uygulama yapılmıştır. Ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamında açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Güvenirlik çalışmaları kapsamında ise Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ve Omega katsayısı hesaplanmış, ek güvenilirlik hesaplama yolu olarak test tekrar test yöntemi kullanılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin dört faktörlü bir yapı sergilediği gözlenmiştir. İlk faktör olan öngörüye dayalı mitler altı maddeden (1,2,3,4,5,11); ikinci faktör olan psiko-sosyal gelişime ilişkin mitler dört maddeden (12,13,14,15); üçüncü faktör olan beslenmeye ilişkin mitler üç maddeden (9,10,16) ve dördüncü faktör olan yenidoğan dönemine ilişkin mitler üç maddeden (6,7,8) oluşmaktadır. Doğrulayıcı faktör analizinde açıklayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen dört faktörlü yapının doğrulandığı tespit edilmiştir. Alanyazında çocuk gelişimine ilişkin önemli mitlerin sunulduğu benzer bir çalışmada Hupp ve Jewell (2015), 50 önemli miti 4 farklı başlık altında incelemişlerdir. Başlangıç mitleri (12 mit), büyüme, beden ve zihin mitleri (13 mit), duygular ve davranış mitleri (12 mit) ve sosyal çevre mitleri (13 mit) başlıkları bu çalışmada çıkan faktörlerle benzerlik ve farklılıklar barındırmaktadır. Hupp ve Jewell 'in (2015) başlangıç mitleri altında toplanan mitler, bu çalışmada öngörüye dayalı mitler ve yenidoğan dönemine ilişkin mitleri barındırırken, bu çalışmada kültürel olarak öngörüye dayalı çok fazla mitin bulunması önemli bir farklılığı ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra, büyüme, beden ve zihin başlığı altında toplanan mitler, bu çalışma kapsamında beslenmeye ve yenidoğan bakımına ilişkin mitler olarak iki farklı faktör altında yer almaktadır. Bu çalışmada ortaya çıkan psiko-sosyal gelişime ilişkin mitler Hupp ve Jewell'in (2015) çalışmasında da benzer şekilde duygular ve davranış ve sosyal çevre başlıkları altında toplanmaktadır. Türkiye'de yürütülen çok sayıda sağlık alanı çalışmasında ortaya konan doğum öncesi, doğum ve yenidoğan bakımına ilişkin mitler ile bu çalışmanın bulguları büyük ölçüde örtüşmekte ancak bölgesel farklılıklar farklı inanış ve uygulamaların bulunduğunu da işaret etmektedir (Başal, 2006; Koyun ve diğerleri, 2010; Samlı ve diğerleri, 2006; Şahin ve diğerleri, 2009; Tokur Kesgin & Özcebe, 2004; Yalçın, 2012).

Araştırmada faktör yapısının birleşik güvenilirlik ve benzeşim geçerliği değerlerine ilişkin kriterlerden AVE değerinin .50 veya daha büyük olması koşulu sağlanamamıştır. Ancak Fornell ve Larcker (1981), AVE puanları .50'den düşük olsa bile CR değeri .60'tan yüksekse, ölçeğin benzeşim geçerliliğinin kabul edilebilir olduğunu belirtmişlerdir. Bu kapsamda ölçeğin birleşik güvenilirlik ve benzeşim geçerliği açısından kabul edilebilir olduğu söylenebilir. Ölçeğin tümü ve beslenmeye ilişkin mitler faktörü dışındaki diğer faktörler için ilişkin güvenilirlik katsayıları .70'in üstündedir. Sadece beslenmeye ilişkin mitler faktörünün güvenilirlik katsayısı .62 olarak hesaplanmıştır. Griethuisen ve diğerleri (2014) güvenilirlik katsayısının eşik değerinin çoğunlukla .70 ve .70'den büyük, daha seyrek olarak .60-70 değerleri arasında olmasının kabul edilebilir olduğunu vurgulamaktadırlar. Bu kapsamda ölçeğin güvenilirlik katsayılarının kabul edilebilir olduğu görülmektedir.

Erken Çocukluğa İlişkin Mitler Ölçeği erken çocukluk dönemi çocukları ile etkileşim halinde olan paydaşların bu döneme ilişkin yaygın inanışlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçek 16 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 16, en yüksek puan ise 64 puandır. Ölçekten

alınan yüksek puan katılımcıların erken çocukluk dönemine ilişkin yanlış inanışlara sahip olduğunu göstermektedir. Araştırmanın sonuçlarına göre hem araştırmacılar hem de erken çocukluk dönemine ilişkin hizmet sunan uygulayıcıların ölçekten yararlanabilecekleri düşünülmektedir. Ölçek erken çocukluk dönemindeki çocuklarla etkileşim içinde olan bireylerin bu döneme ilişkin yanlış inançlarının olup olmadığının değerlendirilmesi amacıyla okullarda, ruh sağlığı ve fiziksel sağlık hizmeti sunan tüm merkezlerde kullanılabilir. Tüm bu merkezlerde karar alma süreçlerine etki edebilecek yaygın ve geleneksel inançların ortaya konması önem arz etmektedir. Ek olarak, erken çocukluk dönemi çalışmalarında yeni bakış açıları, olgu ve uygulamaları eyleme geçirme sürecinde var olan algı ve inançların belirlenmesi açısından ölçeğin kullanılması önerilebilir. Bu araştırmanın başlıca sınırlılığı alan yazında bu konuyu sıklıkla çalışan sağlık alanından paydaşa yer verilmemiş olmasıdır. Sonraki araştırmalarda sağlık personelleri ve sosyal çalışmacılar dahil olacak şekilde ölçeğin psikometrik nitelikleri farklı örneklemelerden elde edilen verilerle yeniden değerlendirilebilir. Ayrıca çalışmada geçerlik yöntemlerinden biri olan ölçüt bağımlı geçerlik kullanılmamıştır. Araştırmacılara yöntemlerle psikometrik niteliklerine ilişkin ek kanıtlar sunulabilmesi için ölçüt bağımlı geçerlik yöntemini kullanmaları önerilebilir.

Yazarların Beyanı

Araştırmacıların katkı oranı beyanı: İlk yazar nicel veri analizlerini gerçekleştirmiş bunun dışındaki süreçlerde (araştırmayı tasarlama, veri toplama ve makale yazımı) iki yazar eşit katkı sağlamıştır.

Etik Kurul Kararı: Balıkesir Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'nun 18.01.2022 tarihli ve 2022/01 sayılı toplantıda alınan karar ile onaylanmıştır.

Çatışma beyanı: Yazarların herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek ve teşekkür: Bu araştırma Balıkesir Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi (2018/174) tarafından desteklenmiştir.

Kaynaklar

- Başal, H. A. (2006). Türkiye'de doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası çocuk gelişimi ve eğitimine ilişkin gelenek, görenek ve inançlar. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 45-70.
- Bentler, P. M., & Bonett, D. G. (1980). Significance tests and goodness of fit in the analysis of covariance structures. *Psychological Bulletin*, 88, 588-606. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.88.3.588>
- Beyazova, U. (1997). Çocuk sağlığı ve geleneksel yaklaşımlar. B. Onur (Ed.), *Çocuk Kültürü, I. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi bildirileri* içinde (ss.406-415). Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi.
- Blake, S., Winsor, D., Burkett, C., & Allen, L. (2011). Developmentally appropriate technology practice: exploring myths and perceptions of early childhood and instructional technology professionals. *Journal on School Educational Technology*, 6(3), 35-48. <https://doi.org/10.26634/jsch.6.3.1377>
- Brunner, M., Nagy, G., & Wilhelm, O. (2012). A tutorial on hierarchically structured constructs. *Journal of Personality*, 80, 796-846. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2011.00749.x>
- Byrne, B. M. (2010). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming* (2nd Ed.). Routledge/Taylor & Francis Group.
- Cassirer, E. (1946). *Language and myth*. Harper and Brothers, Dover.
- Chen, F. F., Hayes, A., Carver, C. S., Laurenceau, J. P., & Zhang, Z. (2012). Modeling general and specific variance in multifaceted constructs: A comparison of the bifactor model to other approaches. *Journal of Personality*, 80(1), 219-251. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2011.00739.x>
- Cleveland, G., & Krashinsky, M. (2003). *Fact and fantasy: Eight myths about early childhood education and care*. Childcare Resource and Research Unit, University of Toronto.

- Costello, A. B., & Osborne, J. (2005). Best practices in exploratory factor analysis: Four recommendations for getting the most from your analysis. *Practical Assessment, Research, and Evaluation*, 10(1), 1-9. <https://doi.org/10.7275/jyj1-4868>
- Dereli, F., & Yılmaz, A. (2022). Üstün Yetenekli Çocuk Algı Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(2), 675-692. <https://doi.org/10.24315/tred.922724>
- Doherty, G. (2001). *Targeting early childhood care and education: Myths and realities*. Occasional Paper. Childcare Resource and Research Unit, University of Toronto. <https://www.childcarecanada.org/sites/default/files/op15full.pdf>
- Eliade, M. (2003). *Dinler tarihine giriş* (Çev. Lale Arslan). Kabalıcı Yayınevi.
- Evers, A., Sijtsma, K., Lucassen, W., & Meijer, R.R. (2010). The Dutch review process for evaluating the quality of psychological tests: History, procedure, and results. *International Journal of Testing*, 10, 295-317. <https://doi.org/10.1080/15305058.2010.518325>
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39-50. <https://doi.org/10.2307/3151312>
- Genesee, F. (2015). Myths about early childhood bilingualism. *Canadian Psychology / Psychologie Canadienne*, 56(1), 6-15. <http://dx.doi.org/10.1037/a0038599>
- Griethuijzen, R.A.L.F.V., Eijck, M.W.V., Haste, H., den Brok, P.J., Skinner, N.C., Mansour, N., Gencer, A.S., & BouJaoude, S. (2014). Global patterns in students' views of science and interest in science. *Research in Science Education*, 45(4), 581-603. <https://doi.org/10.1007/s11165-014-9438-6>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). *Multivariate data analysis* (8th ed.). Cengage Learning
- Hamm, K., & Herman, J. (2013). *The top 10 myths about preschool*. Center for American Progress. <https://www.americanprogress.org/article/the-top-10-myths-about-preschool/>
- Hayes, A. F., & Coutts, J. J. (2020). Use omega rather than Cronbach's alpha for estimating reliability. But.... *Communication Methods and Measures*, 14(1), 1-24. <https://doi.org/10.1080/19312458.2020.1718629>
- Howard, M. C. (2015). A review of exploratory factor analysis decisions and overview of current practices: What we are doing and how can we improve? *International Journal of Human-Computer Interaction*, 32(1), 51-62. <https://doi.org/10.1080/10447318.2015.1087664>
- Hupp, S., & Jewell, J. (2015). *Great myths of child development*. Wiley Blackwell.
- Kızıldağ Şahin, S., & Koçtürk, N. (2021). Ebeveynlerin çocukluk dönemi cinsel istismarına ilişkin mitleri. *Turkish Studies-Social Sciences*, 16(3), 1223-1239. <https://dx.doi.org/10.47356/TurkishStudies.46751>
- Kim, E. J., Yeon, H. J., Lee, Y. K., & Lee, Y. O. (2015). A study of view on child rearing in Korean myths: focusing on Shamanism. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 174, 1771-1776. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.01.836>
- Koyun, A., Çamuroğlu, C., Korkmaz, G., Menteşe, N., & Ocak, F. (2010). Kadınların gebelik, doğum ve yenidoğan bakımına ilişkin geleneksel inanç ve uygulamaları. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 22(22), 57-64.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. Sage Publications.
- Plowman, L., & McPake, J. (2013). Seven myths about young children and technology. *Childhood Education*, 89(1), 27-33. <https://doi.org/10.1080/00094056.2013.757490>
- Samlı, G., Kara, B., Ünalın, P. C., Samlı, B., Sarper, N., & Gökalp, A. (2006). Annelerin emzirme ve süt çocuğu beslenmesi konusundaki bilgi, inanış ve uygulamaları: Niteliksel bir araştırma. *Marmara Medical Journal*, 19(1), 13-20.

- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.
- Sevinç, N., & Karlı, E. (2019). Teachers' myths and views about creativity. *Journal of Gifted Education and Creativity*, 6(2), 103-122.
- Smith, T.D., & McMillan, B.F. (2001). *A primer of model fit indices in structural equation modeling*. Paper presented at the annual meeting of the Southwest Educational Research Association, New Orleans, LA. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED449231.pdf>
- Sürücü, L., & Maslakçı, A. (2020). Validity and reliability in quantitative research. *Business & Management Studies: An International Journal*, 8(3), 2694-2726. <https://doi.org/10.15295/bmij.v8i3.1540>
- Şahin, H., Ongan, D., İnanç, N., Başer, M., & Mucuk, S. (2009). Gebelerin inanışları: besin seçimi bebeğin cinsiyetini ve fiziksel özelliklerini etkiler mi? *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 19(19), 41-52. <https://doi.org/10.21560/spcd.14369>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics* (5th Ed.). Pearson, Allyn & Bacon
- Tokur Kesgin, M., & Özcebe, H. (2004). Türkiye'de çocuk bakımındaki geleneksel inanç ve uygulamalar. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*, 1, 43-56.
- Tsantis, L. A., Bewick, C. J., & Thouvenelle, S. (2003, November). Examining some common myths about computer use in the early years. *Beyond the Journal Young Children Young Children on the Web*. <http://asbellapresents.pbworks.com/f/CommonTechnoMyths.pdf>
- Williams, J. (2007). How social myths about childhood, motherhood and medicine affect the detection of subtle developmental problems in young children. *Contemporary Nurse*, 23(2), 274-287, <https://doi.org/10.5172/conu.2006.23.2.274>
- Yalçın, H. (2012). Gebelik, doğum, lohusalık ve bebek bakımına ilişkin geleneksel uygulamalar (Karaman örneği). *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 55(1), 19-31.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

One of the ways to which societies resort in order to make sense of the facts and concepts about life are myths. Although myths often contradict scientific knowledge, they are a potential source for scientific data waiting to be explained. Cassirer (1946) defined myths as “perceiving the world with a pre-scientific mindset and speaking about it in a certain way.” While varying degrees of influence and levels of connection may exist between myths and the everyday practices of societies, some myths have had a very clear and powerful impact (William, 2007). Hupp and Jewell (2015) emphasized how some myths are critically important and have deeply affected individuals' lives, both physically and psychologically.

Traditional cultures have many practices and beliefs related to childcare, development, and education. At times, these practices are supported by scientific findings, while they may conflict at other times. However, one should not overlook how these practices in traditional cultures can be harmful to children's health. With advancements in science and technology, developing more effective and safer practices has become possible for children's care, development, and education. However, the fact that some of these practices have yet to reach certain societies, or that no appropriate alternatives are found in traditional cultures, can still lead to the continuation of traditional practices in some societies (Beyazova, 1997).

Upon examining the literature, very different research disciplines can be seen to have examined myths related to early childhood within the framework of their own study areas. Cleveland and Krashinsky (2003) examined myths about early childhood education programs in Australia, while Hamm and Herman (2013) examined these in the United States. Similarly, one study conducted in Canada examined myths and facts about the role of early childhood care and education services in supporting children's holistic development (Doherty, 2001). Hupp and Jewell (2015) researched the truthfulness and/or falsehood of 50 widely accepted myths related to childhood development from a scientific perspective. Among the studies conducted in Türkiye are many studies that have examined traditional practices and myths related to processes and conditions in the health field such as pregnancy, postpartum, newborn care, and nutrition (Başal, 2006; Koyun et al., 2010; Samlı et al., 2006; Şahin et al., 2009; Tokur Kesgin & Özcebe, 2004; Yalçın, 2012). Kızıldağ Şahin and Koçtürk's (2021) study revealed the myths parents hold about early childhood sexual abuse. Dereli and Yılmaz (2022) conducted a study that revealed the common beliefs and perceptions teachers hold about gifted children in early childhood. When examining the literature in Türkiye, no study is found to have comprehensively examined the myths related to early childhood processes such as the dimensions of health, care, and education dimensions, nor have any holistically examined myths related to the processes of pregnancy, postpartum, infancy, or childhood. The aim of this study is to develop the Early Childhood Myths Scale to reveal the common beliefs held by stakeholders who interact with children in early childhood.

Method

As part of the study for developing the Early Childhood Myths Scale, data were collected from different study groups in order to create the item pool and determine the scale's psychometric properties. Focus group discussions were conducted with 29 participants from the first study group during the item pool creation phase. Exploratory factor analysis (EFA) and reliability analyses were performed using data from the 297 participants in the second study group, while confirmatory factor analysis (CFA) and test-retest reliability analysis were performed using data from the 186 participants in the third study group. The focus group discussions were conducted face-to-face, while the scales were administered online. The software package programs SPSS 20 and AMOS.21 were used to analyze the data.

Results

EFA was conducted to test the construct validity of the scale. The EFA results reveal the scale to have a four-factor structure. These factors are: prediction-based myths (six items), psychosocial development-related myths (four items), nutrition-related myths (three items), and newborn period-related myths (three items). After the EFA, CFA was conducted on a different data set, whose results confirmed the four-factor structure

of the scale and revealed the model to have acceptable fit indices ($\chi^2 / df = 1.563$; $p = .00$, $CFI = .94$; $NFI = .85$, $IFI = .94$; $SRMR = .060$, $RMSEA = .053$ (Bentler & Bonett, 1980; Byrne, 2010; Hair et al., 2019). Cronbach's alpha (α) of reliability for the entire scale has been calculated as .874 and the omega (ω) as .876. The study additionally applied the test-retest method, readministering the scale to 41 students after a 4-week interval. The test-retest reliability score for the entire scale has been calculated as .758.

Conclusion

The reliability analyses were conducted by calculating Cronbach's alpha (α) of reliability, as well as the omega (ω) of reliability. The reliability coefficients vary between .80 and .62 for the factors, which are observed to be acceptable (Griethuijsen et al., 2014).

The average variance extracted (*AVE*) values obtained based on the CFA results range between .27 and .46, while the composite reliability (*CR*) values range between .63 and .88. Although the study has met the condition of a $CR > .60$ and $CR > AVE$, the condition of $AVE > .50$ was not met. Fornell and Larcker (1981) stated the convergent validity of a scale to be acceptable for *CR* values greater than .60, even with low *AVE* scores.

The Early Childhood Myths Scale has been developed to measure common beliefs about the early childhood period with regard to stakeholders who interact with children in the early childhood period. Based on the study's results of the study, both researchers and practitioners working in the field of early childhood are believed to be able to benefit from the scale. Future studies can reevaluate the psychometric properties of the scale using data obtained from different samples, including healthcare professionals and social workers.